

Mikulová, Iva

Editorial

Theatralia. 2026, vol. 29, iss. 1, Supplementum, pp. 7-9

ISBN 978-80-280-0843-7 (print); ISBN 978-80-280-0844-4 (online ; pdf)
ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2026-S-1>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83898>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](#)

Access Date: 16. 04. 2026

Version: 20260410

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Editorial

Snad s vědomím efemérnosti nejen lidského bytí, ale především našeho oboru, v němž náš hlavní artefakt, divadelní představení, zaniká ve chvíli své derniéry, považujeme za důležité pokoušet se uchovat divadelní paměť alespoň v psané formě. Činíme tak z přesvědčení, že díla, která po sobě jako teatrologové zanecháváme v různých formátech a v rozličných periodících, nemají zůstat roztržštěná v knihovních katalogích a databázích, případně rukopisných fragmentech vlastních knihoven. Proto před lety vznikla myšlenka sestavit supplementum časopisu *Theatralia* věnované tehdy desetiletému výročí úmrtí teatrologa a pedagoga Pavla Kleina. Supplementum přinášející přehled o tvorbě teatroložky a pedagožky Evy Stehlíkové vzniklo k jejím nedožitým osmdesátým narozeninám. V pořadí třetí supplementum nevzniklo při příležitosti výročí. Vzniklo z vnitřní potřeby utřídit na jedno místo dostupné bibliografické odkazy a také další přehledy o pedagogické a umělecké činnosti Margity Havlíčkové. Jako editorka jsem se chopila jeho příprav nejen proto, že jsem pečovala či spolupečovala o vydání dvou předešlých supplement, ale především také proto, že Margitu Havlíčkovou směle považuji nejen za svou pedagožku, kolegyni, ale také za svou přítelkyni.

Přestože přípravy supplementa započaly již v lednu roku 2024, výslednou podobu se podařilo z různých důvodů připravit až na podzim roku 2025. Domnívám se však, že každá takováto práce má svou vlastní časovost, svůj vertikální čas, který nelze ošálit a odestát rychleji. Přípravy průběžně probíhaly po celý loňský rok. Během něho tým tří studentek Katedry divadelních studií, Eliška Halodová, Šárka Šniežková a Lea Valentová, sepisoval na základě podkladů získaných v knihovnických databázích a archivech institucí, kde paní profesorka působila, základní přehledovou bibliografii. Zároveň všechny materiály schraňoval nejen v podobě bibliografického zápisu, ale také vytvářel pro interní použití plný archiv textů Margity Havlíčkové.

Soupis bibliografie tvoří faktografické jádro předloženého supplementa. Přes veškerou snahu o úplnost je zcela přirozené, že se nám dozajista nepodařilo dohledat všechny články nebo studie, které paní profesorka publikovala. S tímto faktem je potřeba se smířit a rezignovat na snahu o úplnost, protože té není možné docílit. Přesto

se za celý tým, který na bibliografii spolupracoval, domnívám, že jsme se pokusily dohledat maximum možného a vytvořit přesvědčivé jádro profesorčiny práce. Soupisy vědeckých článků, recenzí, záznamy kapitol v knihách a v neposlední řadě odkazy na autorčiny publikace jsou jako v předešlých supplementech, jejichž strukturu zde vědomě kopírujeme, doplněny o soupisy vědeckých přednášek, vyučovaných akademických přednášek a seminářů na obou institucích, kde paní profesorka působila (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity a Divadelní fakulta Janáčkovy akademie múzických umění). K nim poté přiřazujeme soupisy vedených bakalářských, magisterských a disertačních prací.

Tuto část bibliografických soupisů doplňují plná znění vybraných textů paní profesorky Havlíčkové. Jejich výběr jsem podřídila především tématu, které se mi během pročitání všech recenzí, studií a kapitol v knihách jevílo jako příznačné pro profesorčino uvažování. Toto téma se implicitně odvíjelo od historického období, jemuž Margita Havlíčková zasvětila své teatrologické bádání. Barokní divadelní tvorba pro ni pravděpodobně neznamenała jen náhodně zvolenou historickou etapu, ale období, v němž setrvala obzvláště ráda proto, že představovalo poslední údobí, ve kterém se svět nacházel v rovnovážném stavu barokního řádu a duchovních hodnot. Jako by po této barokní jednotě nastal neorganizovaný chaos, v němž byla potřeba neustále znovu a znovu objevovat harmonii a řád a hledat v nejistém světě úběžníky a kotvy, kterými pro lidstvo dříve byla víra v Boha a duchovní svět. Prvním větším dílem, kde tyto své myšlenky vyslovila, byla její diplomová práce, ve které se věnovala vertikálnímu, tedy duchovnímu času, jako nezbytně konstantně vůči času horizontálnímu, tranzitivnímu. Není náhodou, že hned několik vzpomínek v tomto supplementu je věnováno právě tomuto prvnímu akademickému dílu Margity Havlíčkové a vtiskují jej i já do svého eseje o profesorčině tvorbě.

Na dílo Margity Havlíčkové nenahlížíme jen perspektivou její vlastní tvorby, její výpovědi o světě, ale svědectvími o ní samotné. Proto jsme oslovili vybrané pamětníky a pamětnice, osoby jí blízké, aby doplnili její obraz svými vzpomínkami. Vážíme si všech, kteří přispěli svým textem, stejně tak máme pochopení pro ty, kteří naši výzvu z jakýchkoli důvodů odmítli. Nepochybně se také mohlo stát, že jsme neoslovili někoho, kdo by také rád zveřejnil svou vzpomínku na Margitu Havlíčkovou. Pokusili jsme se nikoho neopomenout, nicméně pokud se tak stalo, nebylo to záměrem a věříme, že i zde nepublikované vzpomínky budou navždy součástí výpovědi o její osobnosti.

Používám-li v tomto úvodním slově mnohdy plurál, nejedná se o autorský plurál, ani ve všech případech nemám na mysli tým složený ze studentek, které se do příprav zapojily. Za tímto autorským plurálem se schovávají má kolegyně docentka Šárka Havlíčková Kysová a vedoucí katedry docent David Drozd. S nimi jsem od začátku svůj záměr a koncepci čísla konzultovala, doptávala se jich na jejich názory a využívala jejich pomoci v oslovování teatrologické obce. Za jejich podporu, důvěru a pomoc jim patří můj velký dík.

Poděkovat bych na tomto místě chtěla všem, kteří se na vzniku supplementa podíleli. Kromě Šárky Havlíčkové Kysové a Davida Drozda děkuji všem studentkám, které trávily čas v knihovnách a vyhledávaly v katalogích a skenovaly plná znění textů. Stejně

tak děkuji Andree Jochmanové a Veronice Valentové z Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea za pomoc s rešeršemi a dohledávání materiálů. Všem autorům a autorkám vzpomínek děkuji za jejich texty a trpělivost. V neposlední řadě děkuji Jakubovi Havlíčkovi za zpřístupnění domácího archivu, konzultace a odpovědi na mé otázky.

Snad toto supplementum umožní se nejen opakovaně vracet k dílu Margity Havlíčkové, ale především také rozvíjet témata, kterým zasvětila svůj badatelský život.

Iva Mikulová

